

Рідкісні звірі

Рись

Це досить великі звірі на сильних високих ногах з дуже широкими і волохатими лапами. Тулуб у них короткий (80-105 см), хвіст також короткий, як би обрубаний на кінці (20-30 см). Середня маса хижаків від 8 до 15 кг. З боків голови на щоках яскраво виражені широкі баки, на кінчиках вух - пензлики, які, ймовірно, слугують в якості антен, що сприймають коливання звуку і передають їх на середнє вухо. Хутро дуже густе, м'яке і пухнасте. Забарвлення змінюється від палево-димчастого (на північному сході) до іржаво-червонуватого (на півдні), зі слабко вираженими темними плямами.

Рисі - відмінні мисливці, вдень вони відлежуються в лігвах, а з настанням сутінків стають активними. Ці хижаки добре лазять по скелях і деревах, відмінно плавають. Полювання починають із засідки, вибираючи місце, з якого добре все проглядається, і чекають, іноді лежачи годинами без руху, появи жертви. Рисі мають дуже тонкий слух і гострий зір. Рухаються абсолютно безшумно.

Видра річкова

Напівводний спосіб життя, безсумнівно, наклав відбиток на вигляд цього звіра. Видра має гнучке тіло, довгий плоский хвіст, невиразну шию й невеликі вушні раковини, поруч з якими розташовуються спеціальні складки шкіри, що закривають вушні отвори під час пірнання. Видра майстерно плаває та пірнає. Віддає перевагу великим водоймам або річкам з плавною течією. Крім усього іншого, природа, невідомо чому, наділила видру надзвичайною чарівністю. Спостерігаючи за цим звіром, що або плаває

індика), причому самці вдвічі більші за самиць. Літає не дуже добре, але бігає швидко. В Україні водиться у Поліссі та в Карпатах. Живляться глушці рослинною їжею. Улітку їдять ягоди, квітки і листя різних рослин, комах та інших безхребетних. Узимку живляться майже виключно хвоєю, зрідка доповнюючи свій раціон ягодами горобини. Чисельність глухарів зменшується, цей птах занесений до Червоної книги України

Самці важать в середньому 4 кг, самки - 2 кг. У самців верх голови, шия і спина сірі з темним малюнком, крила коричневі, дзьоб чорний з зеленим металевим блиском, низ тіла темний з великими білими плямами. Оперення самки з поперечними темними і іржаво-охристими смугами. Осілий птах, але іноді робить сезонні кочівлі.

У шлюбний період з року в рік збираються на одні і ті ж місця - токовища. Токують (у березні - травні) на землі і на деревах, іноді токують влітку, восени і навіть взимку. Гніздо на землі, в кладці 6-8, зрідка до 12-16 яєць. Насиджує тільки самка, 25-28 днів. Голова і шия самця Глухаря чорнуваті, задня сторона шиї попелясто-сіра з чорними плямами, передня чорна з сірим. Спина чорнувата з бурими і сірими плямами. Зоб чорний з зеленим металевим блиском, груди зеленувато-сталевого кольору, нижня сторона покрита чорними і білими плямами. Крила коричневі. Хвіст у Глухаря чорний з білими плямами. Гола шкіра біля ока яскраво-жовтого кольору, дзьоб - біло-рожевого. Самка Глухаря менша і забарвлена досить строкато сумішшю іржаво-жовтого, іржаво-червоного, чорно-бурого і білого кольору (у вигляді поперечних темних і іржаво-охристих смуг). Горло, згин крила і верхня частина грудей - іржаво-червоні.

Глухар тримається переважно в суцільних високоствовбурних хвойних, але також з'являється і в змішаних лісах. Іноді Глухаря можна побачити в листяних лісах. Дуже любить мохові болота в лісі, багаті ягодами. Глухар веде в цілому осілий спосіб життя, але іноді робить перекочевні з гір в долини і назад; іноді робить сезонні кочівлі. Літає Глухар важко, з великим шумом, часто лясаючи крилами, і не робить великих перельотів. Дещо зрідка проводиться на землі, на

зунів та риб. Пугач гніздиться по всій Україні, переважно в західних областях. Пугач - найбільша сова у світі. Він населяє велику частину Європи, Азії і Північної Африки. Пугач пристосовується до різних умов, проте віддає перевагу територіям поблизу водоймищ і місцевостей, де є багато гризунів. Ці тваринки - основна частина здобичі пугачів; вони складають до 90% їхнього раціону.

Більшу частину свого життя пугач проводить в самоті. Іноді трапляється, що самець і самка живуть в загальній території, але у кожного з них є свій притулок і кожен з них полює самостійно. Пугач ревно оберігає свої володіння, площа яких займає 15-80 км².

Пугач - це нічний птах, що вилітає на полювання після заходу сонця. Вдень він спить в укритті, що знаходиться в корінні дерев, густому чагарнику або на сонячному виступі скелі. Часто від сну його будять зграї ворон та інших птахів, які голосно кричать і навіть можуть атакувати пугача. Гнаний ними пугач перелітає на інше, спокійніше місце. У північних регіонах вилітає на полювання і вдень.

Чисельність його, і без того невелика, постійно зменшується. Пугача занесено до Червоної книги України.

Бурий ведмідь

Ведмеді утворюють окрему родину. Це великі тварини з коротким хвостом, нішність яких усім добре відома.

Бурий ведмідь - усеїдна тварина: основу його раціону складають ягоди, горіхи, зелені рослини, комахи, риба, падло тощо. Іноді може полювати і на велику здобич - лосів, оленів, кабанів. Зиму проводить у сплячці. У деяких випадках ведмідь, що не встиг достатньо відгодуватися за літо, у сплячку не впадає і стає волоцюгою, потенційно небезпечним для людини. Але зазвичай ведмідь намагається уникати зустрічей з людьми. Ведмеді живуть переважно в глухих лісах з великою кількістю бурелому. Часто відвідують поля вівса. Улітку для відпочинку ведмідь використовує відлюдні місця, де лежить просто на землі. Зимові барлоги розташовуються в ямах, під купою бурелому або під коренями

Напівводний спосіб життя, безсумнівно, наклав відбиток на вигляд цього звіра. Видра має гнучке тіло, довгий плоский хвіст, невиразну шию й невеликі вушні раковини, поруч з якими розташовуються спеціальні складки шкіри, що закривають вушні отвори під час пірнання. Видра майстерно плаває та пірнає. Віддає перевагу великим водоймам або річкам з плавною течією. Крім усього іншого, природа, невідомо чому, наділила видру надзвичайною чарівністю. Спостерігати за цим звіром, що або плаває, або почувається на березі - справжнє задоволення. Дитинчата ж видри - одні з найпотішніших і тямущих звірятко наших широт.

Видра веде потайний спосіб життя, її присутність у водоймі видають зазвичай сліди на вологому ґрунті, які легко впізнати по відбитку перетинки між пальцями й сліду від хвоста, що волочиться. Довжина тіла до 90 см.

Забарвлення: хутро каштаново-коричневого кольору.

Харчування: харчується головним чином рибою і раками. Не втрачає можливості поживитися великими водяними комахами, жабами, пташенятами або дрібними гризунами.

Плідність: раз у рік народжується 2-5 дитинчат.

Зимівля: у сплячку не впадає.

Поширення: на всій території України. Вид включений у Червону книгу України і до додатка до Бернської конвенції. Вимагає особливої охорони.

Глухар

Глухар - це великий птах (завбільшки з

сторона покрита чорними і білими плямами. Крила коричневі. Хвіст у Глухаря чорний з білими плямами. Гола шкіра біля ока яскраво-жовтого кольору, дзьоб - біло-рожевого. Самка Глухаря менша і забарвлена досить строкато сумішшю іржаво-жовтого, іржаво-червоного, чорно-бурого і білого кольору (у вигляді поперечних темних і іржаво-вохристих смуг). Горло, згин крила і верхня частина грудей - іржаво-червоні.

Глухар тримається переважно в суцільних високостовбурних хвойних, але також з'являється і в змішаних лісах. Іноді Глухаря можна побачити в листяних лісах. Дуже любить мохові болота в лісі, багаті ягодами. Глухар веде в цілому осілий спосіб життя, але іноді робить перекочевні з гір в долини і назад; іноді робить сезонні кочівлі. Літає Глухар важко, з великим шумом, часто ляскаючи крилами, і не робить великих перельотів. День звичайно проводить на землі, ночує на деревах. Глухар дуже обережний, має чудовий слух і зір, і тому полювання на нього взагалі важка справа.

Пугач

Звичайний пугач - великий птах, що полює на дрібних та середніх за розміром ссавців. Живе в густих лісах. Веде вечірній та нічний спосіб життя. Його голос можна почути серед глухого лісу зночі: «Пу-гу, пу-гу». Основа живлення пугача - гризуни. Але подеколи він нападає і на більших тварин - аж до самиць коз. Іноді може полювати на жаб, пла-

Ведмеді утворюють окрему родину. Це великі тварини з коротким хвостом, нішність яких усім добре відома.

Бурий ведмідь - усеїдна тварина: основу його раціону складають ягоди, горіхи, зелені рослини, комахи, риба, падло тощо. Іноді може полювати і на велику здобич - лосів, оленів, кабанів. Зимувати проводить у сплячці. У деяких випадках ведмідь, що не встиг достатньо відгодуватися за літо, у сплячку не впадає і стає волоцюгою, потенційно небезпечним для людини. Але зазвичай ведмідь намагається уникати зустрічей з людьми. Ведмеді живуть переважно в глухих лісах з великою кількістю бурелому. Часто відвідують поля вівса. Улітку відпочинку ведмідь використовує відлюдні місця, де лежить просто на землі. Зимові барлоги розташовуються в ямах, під купою бурелому або під коренями повалених дерев.

До родини Куницеві належать переважно невеликі хижакі. Більшість веде наземний спосіб життя, окремі види перейшли до напівводного способу. Куницеві можуть завдавати шкоди курникам. Вони є цінними хутровими тваринами. З давніх пір ведмідь займає уяву людей. Через манери частенько піднімається на задні лапи ведмідь більше, ніж будь-яке інше тварина, схожий на людину. «Господар лісу» - так його зазвичай величають.

Ведмідь - персонаж багатьох казок, про нього складено чимало приказок і прислів'їв. У них найчастіше цей звір постає як добродушний телепень, трохи дурнуватої силач, готовий захистити слабкого. Шанобливо-поблажливе ставлення до цього звіра видно з народних назв: «Михайло Потапич», «Топтигін», «клишоногий» ... Порівняння самого людини з ведмедем може бути як втішим для нього («сильний, як ведмідь»), так і зневажливим («незграбний, як ведмідь»).

Прес - служба ДП «Брошнівське ЛГ»